

JEROME CHARYN punoo sanoista kuvia

Ville Hänninen

Newyorkilainen Jerome Charyn on monipuolinen taiteilija. Hänen 28 teoksen laajuinen kirjallinen tuotantonsa pitää sisälään niin New Yorkin urbaanista sykkeestä kertovia dekkareita ja yhdysvaltalaiseen mytologiaan pureutuvia romaaneja kuin väkevätunnelmaisia sarjakuvalbumia eurooppalaisten mestaripiirtäjien kanssa. Nimet Loustal, Muñoz ja Boucq kertovat sarjakuvan ystäville paljon.

Jerome Charyn oli kirjoittanut ammatikseen parikymmentä vuotta, kun hän löysi sarjakuvat puolivahingossa. - Asuin 80-luvulla eri puolilla Eurooppaa. Kun minua haastateltiin kirjoitani ranskalaiseen A Suivre -sarjakuvalehteen, kiinnostuin eurooppalaisesta sarjakuvasta, kertoo sanavalmis Charyn.

- Pian Casterman-kustantamo ehdotti minulle yhteistyötä Francois Boucquin kanssa. Päätin kokeilla siipieni kantavuutta sarjakuvien puolella.

Charynin käsikirjoittamat ja Boucquin piirtämät albumit *Magician's Wife* (1987) ja *Pirun huuli* (*Like*, 1990) niittivät menestystä. *Magician's Wife* palkittiin Angoulêmen sarjakuvafestivaaleilla, ja se voitti myös "eurooppalaisen sarjakuvan Oscarin", Alfredin. Myöhemmin Charyn on tehnyt yhteistyötä esimerkiksi Jacques Loustal ja Jose Muñozin kanssa. Muñozin kanssa hän on tehnyt kaksi albumia - *Käärmeen hammas* ja *Pana Maria* - joista ensimmäinen ilmestyi keväällä Likeltä.

- On suuri onni työskennellä erilaisten taiteilijoiden kanssa. Boucquin kertonta otenee kuin höyryjuna ja kulkee jouhevasti ruudusta toiseen. Muñoz puolestaan luo jokaisesta ruudusta oman impressionistisen taideteoksensa, Charyn hehkuttaa

Piirtäjien lisiä tarinaan

- Teen erittäin tarkkoja käsikirjoituksia, mutta koska arvostan taiteilijoita niin paljon, haluan jättää heille täyden vapauden toteuttaa tarinoitani haluamallaan tavalla, hän sanoo.

Varmaankin jokainen sarjakuvakäsikirjoittaja sanoo samaa haastattelussa. Yllättävää kyllä Charyn antaa kuitenkin tekun esimerkkejä käsikirjoitustensa ja toteutuneiden sarjakuvien välisestä suhteesta.

- Alkuperäisessä *Pirun huulesa* ei ollut mitään siitä ortodoksisesta mystiikasta, jonka syvästi uskonnollinen Boucq oli albumiin tuonut. Minun käsikirjoituksessani ei ollut ensimmäistäkään ikonia!

- Ja ei, Esther Madridin (*Käärmeen hampaan päähenkilö*) yhdennäköisyys *The Shadowin* kanssa ei ole minun heiniäni. kyllä se on ihan Josen (Muñoz) oma kunnianosoitus pulp-klassikolle...

Irti rajoitteista

Kun Charyn tekee tarinoita, oleellista ei ole tarinan vastaavuus todellisuuden tai "logiikan" kanssa.

- Minulle ei ole tärkätää, onko juoni realistinen vai ei. Taiteilijan tehtävä on venyttää olevaisen rajoja ja kertoa asioita toisistaan luoda mielikuvia.

- Haen jatkuvasti uusia näkökulmia kertoa asioita ja kekeilen eri lajityyppejä. Minusta Quentin Tarantino teki *Jackie Brownin* kohdalla virheen, kun hän jatkoi rikoselokuvien saralla, mutta luopui upsesta tavastaan käsitellä aakaa. Hänen olisi ennemminkin kannattanut pitää kiinni epälineaarista käsittelytavasta ja viedä se johonkin aivan toiseen lajityyppiin - kuten romanttiseen elokuvaan,

elokuva Pariisissa tätä nykyä opettava Charyn pohtii.

Charynin New York on likainen ja väkivaltainen metropoli, mutta se on myös maaginen ja hämmästyttävä paikka, jossa kaikki on mahdollista.

- Vaikka useimmat teokseni sijoituvatkin New Yorkiin, se ei ole niinkään konkreettinen tapahtumapaikka kuin tietty tunnelma. Rakastan New Yorkin kuhiseviä katuja ja sen avointa ilmapiiriä. Kun luon tarinoita, haluan lähelleni paljon ihmisiä ja avoimia

"Kun luon tarinoita, haluan lähelleni paljon ihmisiä ja avoimia näkymiä kaikille."

näkymiä kaikille. Sen jälkeen voin sulkea kaiken ympäriltäni ja kirjoittaa eräänlaisessa unitilassa.

- Ajatteluni on hyvin visuaalista, sillä elin nuoruuteni elokuvien ja sarjakuvien keskellä. Voisikin sanoa, että olen itse asiassa epäonnistunut piirtäjä. Ajattelen kaiken kuvina, mutta koska en ole itse riittävän hyvä piirtäjä, yritän epätoivoisesti tavoittaa sanoilla kuvien maailmaa. ■

